

Bölüm 7

M.E.B. (MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI) DERS KİTAPLARINDA GRAFİK TASARIM VE GÖRSEL TASARIM İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: MEB 9. SINIF TARİH DERS KİTABI ÖRNEĞİ

Muhammet Mustafa ÜNLÜ¹

GİRİŞ

Öğrenci başarısını etkileyen çeşitli değişkenler olabilir. Bu değişkenler; sınıf düzeni, atölye düzeni, sunulan hizmetlerin niteliği, öğrenci sayısı, öğrenciler arası iletişim, ilgiler, düşünceler, duygular, okulun mimarisi vs. olabilir. Öğrenci okulda etkileşim içinde bulunduğu pek çok değişkeni sorun olarak görebilir (Alaçapınar, 2014: 348).

Bu araştırma, öğrencilerin ders kitaplarında sunulan hizmetlerde karşılaştıkları sorunları saptamak, yetişeklerin hazırlanmasına, uygulanıp değerlendirilmesine ve yeniden düzenlenmesine önemli derecede katkı getirebilir. Resmi programın dışında gelişen istenmedik davranışlar örtük ve karşıt eğitim programları kapsamı içinde ele alınabilir ve eğitim programı geliştirmede önemli özellik olabilir.

Araştırmanın amacı ve sorunları: ortaöğretim öğrencilerinin ders kitaplarında karşılaştığı hangi durumları sorun olarak görmekte ve bu sorunlara çözüm önerileri ne olduğunu ortaya çıkarmaktır. Ortaöğretim öğrencileri ders kitaplarında görsel tasarımdan, baskı kalitesinden, kâğıt kalitesinden, yazı karakteri kullanımından, renk kullanımından kaynaklanan problemlerden neleri sorun olarak gördüğünü ortaya koyarak öğrencilerin ders kitaplarına karşı ne kadar ilgi kurduğunun belirlenmesine katkı sunmaktır.

Problem Durumu

Peygamberler ile düşünürler, eğitim ve toplum konusu ile ilgili görüşler ileri sürmüşlerdir. Kültürel değerlerin aktarılmasında ve yeni kuşakların sosyalleştirilmesinde en önemli görev eğitime düşmüştür (Özdemir vd., 2008: 4). Eğitim, en geniş anlamında insan yetilerinin olanaklar ölçüsünde geliştirilmesi anlamına gelir. Buna göre insan, tüm yetileri bakımından bir eğitim süreci içinde bulunur.

¹ Öğr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı, Konya, muhammetmustafaunlu@gmail.com.

KAYNAKLAR

1. Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
2. Artut, K. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
3. Avant, L.L. ve Helson, H. (1990). *Algı Kuramları*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
4. Ayaydın, A. (et al.) (2011). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*. (2. Baskı). Ankara: Pagem Yayınları.
5. Baran, D. (2013). Yüzeysel Tasarımda Bir Yöntem Deneyimi: Çevreleme Teorisi ve Görsel Çerçeveseler. *Sakarya Üniversitesi I. Güzel Sanatlar Sempozyumu Sanat Tasarım ve Manipülasyon Sempozyum Bildiri Kitabı*. 21-23 Kasım, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları. 277-284.
6. Boztaş, E. (2011). Grafik Tasarımı İçin Görsel Çoklu Ortam Materyali Geliştirme. *Ege Eğitim Dergisi*. c. 2. (S. 12). 44-62.
7. Büyüköztürk, Ş. , Kılıç Çakmak, E., Akgün, A. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (8. Baskı). Ankara: Pagem Yayınları.
8. Eroğlu, Ö. (2006). *Resim Sanatı Sözlüğü*. (2. Baskı). İstanbul: Nelli Sanat Evi Yayınları.
9. Ertep, H. (Haziran 2007). Kimliğini Arayan Bölüm: Görsel İletişim Tasarımı. *Grafik Tasarım Dergisi*. (S. 9). 72-77.
10. Erzen, J. (1990). *Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Yorumları*. Çağdaş Avrupa'da Sanat Eğitimi. Ankara: Türk Eğitim Dergisi Yayınları. 61-76.
11. Lissitzky, E. (2012). Kitabımız. (Derleyen: Helen Armstrong Baltimore). *Grafik Tasarım Kuramı*. (Çeviren: Mehmet Emir Uslu). İstanbul: Espas Yayınları. 25-31.
12. McCoy, K. ve Frei, D. (2012). Söylem Olarak Tipografi. (Derleyen: Helen Armstrong Baltimore). *Grafik Tasarım Kuramı*. (Çeviren: Mehmet Emir Uslu). İstanbul: Espas Yayınları. 64-69.
13. Okur, Ç. (Nisan 2007). Andrian Frutiger'den Tırnaksız Bir Yazı Karakteri: UNIVERS. *Grafik Tasarım Dergisi*. (S.7). 54-55.
14. Öztuna, H. Y. (Mayıs 2007). Temel Tasarım Öğeleri "Renk". *Grafik Tasarım Dergisi*. (S.8). 88-97.
15. Rand, P. (2012). İyi Tasarım İyi Niyettir. (Derleyen: Helen Armstrong Baltimore). *Grafik Tasarım Kuramı*. (Çeviren: Mehmet Emir Uslu). İstanbul: Espas Yayınları. 64-69.
16. Taşçıoğlu, M. (Mayıs 2007). Özgün Kitap Tasarımı, Sanat Kitabı ve Elektronik Kitap Hakkında. *Grafik Tasarım Dergisi*. (S.8). 16-21.
17. Tschichold, J. (2012). Yeni Tipografi. (Derleyen: Helen Armstrong Baltimore). *Grafik Tasarım Kuramı*. (Çeviren: Mehmet Emir Uslu). İstanbul: Espas Yayınları. 35-38.
18. Tunalı, İ. (2011). *Estetik Beğeni*. (2. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
19. Turani, A. (2018). *Sanat Terimleri Sözlüğü*. (17. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
20. Triggs, T. (2012). Tasarım Eğitiminin Geleceği –Grafik Tasarım ve Eleştirel Uygulamalar: Müfredatın Temelini Oluşturmak. (Çeviren: Leyla Tonguç Basmacı). *Yazılar Dergisi*. (S. 123).
21. Ünlü, M. M. (2017). Sanat Eğitimi ve Görsel Algı. *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*. c. 5. (S.13). 193-202.
22. Wild, L. (2012). Direnişin Örgüsü. (Derleyen: Helen Armstrong Baltimore). *Grafik Tasarım Kuramı*. (Çeviren: Mehmet Emir Uslu). İstanbul: Espas Yayınları. 84-86.
23. Yeniocak, A. (Nisan 2007). Tasarım Yönetimi. *Grafik Tasarım Dergisi*. (S. 9). 18-20

GÖRSEL KAYNAKLAR

1. Fotoğraf-1: https://www.bahlsengroup.com/fileadmin/user_upload/Global_Media_Pool/Download_Section/Documents/Bahlsen_Chronicle.pdf. s: 172. (Erişim Tarihi: 20.12.2018, 09.15).
2. Fotoğraf-2: <http://img.eba.gov.tr/736/54e/191/67e/688/cf4/e9f/986/483/d83/a41/3ea/0ba/53a/005/73654e19167e688cf4e9f986483d83a413ea0ba53a005.pdf>. Kitap Kapağı. (Erişim Tarihi: 22.12.2018, 23.24).
3. Fotoğraf-3: <http://img.eba.gov.tr/736/54e/191/67e/688/cf4/e9f/986/483/d83/a41/3ea/0ba/53a/005/73654e19167e688cf4e9f986483d83a413ea0ba53a005.pdf>. s: 10-11 ve 26-27. (Erişim Tarihi: 22.12.2018, 23.24).
4. Fotoğraf-4: <http://img.eba.gov.tr/736/54e/191/67e/688/cf4/e9f/986/483/d83/a41/3ea/0ba/53a/005/73654e19167e688cf4e9f986483d83a413ea0ba53a005.pdf>. s: 41. (Erişim Tarihi: 22.12.2018, 23.24).